

Η ευθύνη, λοιπόν, για τη γέννηση επιθυμητών παιδιών τελικά ανήκει στους γονείς, οι οποίοι θα αποφασίσουν πότε και πόσα παιδιά θ' αποκτήσουν, μετά από υπεύθυνη και σωστή ενημέρωση, που παρέχει με ιδιαίτερη ευσυνειδησία το προ-

σωπικό των Κέντρων Οικογενειακού Προγραμματισμού. Γιατί, Οικογενειακός Προγραμματισμός σημαίνει:

- Γερά και επιθυμητά παιδιά
- Φροντίδα για την υγεία της γυναίκας
- Ανύψωση της ποιότητας ζωής.

Η Οικογένεια και ο ορισμός της κατά τη Νομοθεσία

Αναστασία Τσίλια, Μαία.

Πολλές φορές, κατά την εκτέλεση του επαγγελματικού μας καθήκοντος χρειάζεται να απαντούμε σε ερωτήσεις με θέματα νομικού περιεχομένου, τις οποίες μας απευθύνουν γυναίκες, που πρόκειται να γίνουν μητέρες και μας επισκέπτονται στους χώρους εργασίας μας. Γι' αυτό καλό θα ήταν να ενημερωνόμαστε γύρω από αυτά τα θέματα, για να μπορούμε να δίνουμε σωστές και έγκυρες απαντήσεις.

Παρακάτω θα προσπαθήσουμε με λίγα λόγια να δώσουμε τον ορισμό της οικογένειας και των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών.

Οι σχέσεις των μελών μιας οικογένειας, δηλαδή οι σχέσεις των συζύγων μεταξύ τους καθώς και με τα παιδιά τους, ρυθμίζονται από το Οικογενειακό Δίκαιο με τα άρθρα 1346 και 1709 του Αστικού Κώδικα. Ο θεσμός της οικογένειας στον οποίο αναφέρονται οι διατάξεις αυτές, προϋποθέτει τέλεση γάμου. Σχέσεις χωρίς γάμο δεν ρυθμίζονται από το νόμο, παρά μόνο όσο αφορά τα παιδιά, που μπορούν να γεννηθούν από μια τέτοια σχέση, και τα δικαιώματα αυτών απέναντι στους γονείς τους.

Σχέσεις μεταξύ γονέων και παιδιών

I. Παιδιά που γεννήθηκαν με γάμο ή

χωρίς γάμο των γονέων τους

- Το παιδί που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του γάμου της μητέρας του ή μέσα σε τριακόσιες ημέρες από τη λύση ή την ακύρωση του γάμου αυτού, έχει πατέρα το σύζυγο της μητέρας του. Η πατρότητα αυτή μπορεί να προσβληθεί δικαστικώς είτε από το σύζυγο, είτε από τη μητέρα του παιδιού, αν αποδειχτεί ότι η μητέρα δεν συνέλαβε πράγματι από το σύζυγο της λόγω ανικανότητας ή αποδημίας του ή επειδή δεν είχαν σχέσεις.

Η προσβολή της πατρότητας αποκλείεται όταν ισχύσουν τα παρακάτω:

– *Για το σύζυγο:* Αν πέρασε ένας χρόνος από τότε που πληροφορήθηκε τον τοκετό, όπως επίσης, αν έχει αναγνωρίσει ότι το παιδί είναι δικό του ή έχει συγκατατεθεί στη σύλληψη του παιδιού από τη σύζυγο με τεχνητή γονιμοποίηση.

– *Για τη σύζυγο:* Αν περάσει ένας χρόνος από τον τοκετό ή αν περάσουν έξι μήνες από τη λύση ή ακύρωση του γάμου.

- Το παιδί που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του μπορεί ν' αναγνωρισθεί από τον πατέρα του. Η αναγνώριση αυτή γίνεται με συμβολαιογραφική πράξη ή με διαθήκη ή με δικαστική απόφαση.

II. Επώνυμο-Διατροφή-Γονική μέριμνα

• **Επώνυμο:** Οι γονείς είναι υποχρεωμένοι να έχουν προσδιορίσει το επώνυμο των παιδιών τους με κοινή και αμετάκλητη δήλωσή τους, που γίνεται πριν από το γάμο, είτε σε συμβολαιογράφο, είτε στο λειτουργό που τέλεσε το γάμο.

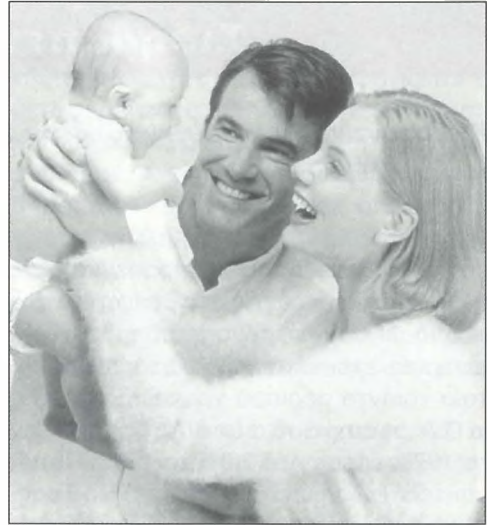
Το επώνυμο πρέπει να είναι κοινό για όλα τα παιδιά, να προέρχεται είτε από το επώνυμο ενός από τους δυο γονείς, είτε από το συνδυασμό των επωνύμων τους, σε καμιά όμως περίπτωση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από δυο επώνυμα. Αν οι γονείς παραλείψουν να κάνουν δήλωση, τότε τα παιδιά τους θα πάρουν το επώνυμο του πατέρα. Το παιδί που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του παίρνει το επώνυμο της μητέρας του. Σε περίπτωση εκούσιας ή δικαστικής αναγνώρισεως, προστίθεται στο Ληξιαρχείο το πατρικό επώνυμο στο επώνυμο του παιδιού.

• **Διατροφή:** Οι γονείς έχουν υποχρέωση να διατρέφουν τα τέκνα τους από κοινού, ο καθένας ανάλογα με τις δυνάμεις του. Τα ανήλικα παιδιά έχουν δικαίωμα διατροφής από τους γονείς τους και αν ακόμα έχουν περιουσία, εφόσον τα εισοδήματά τους από την περιουσία αυτή ή από την εργασία τους δεν είναι επαρκή για τη διατροφή τους. Η διατροφή περιλαμβάνει όλα όσα είναι αναγκαία για τη συντήρηση του δικαιούχου και επιπλέον τα έξοδα για την ανατροφή του, καθώς και την επαγγελματική και εν γένει εκπαίδευσή του.

• **Γονική μέριμνα:** Η μέριμνα για το ανήλικο παιδί είναι καθήκον και δικαίωμα των γονέων, οι οποίοι την ασκούν από κοινού.

Η γονική μέριμνα περιλαμβάνει:

α) την επιμέλεια του παιδιού, δηλαδή την ανατροφή, επίβλεψη, μόρφωση και

(Από το περιοδικό "Εσείς και το παιδί σας" - Φθινόπωρο 1998).

εκπαίδευση του παιδιού, καθώς και τον προσδιορισμό του τόπου διαμονής του,

β) τη διοίκηση της περιουσίας του,

γ) την εκπροσώπησή του σε κάθε δικαιοπραξία ή δίκη σχετική με το πρόσωπο ή την περιουσία του.

Αν ο ένας από τους δυο γονείς πεθάνει ή αδυνατεί ν' ασκήσει τη γονική μέριμνα για λόγους πραγματικούς, ή γιατί είναι ανίκανος ή περιορισμένα ικανός για δικαιοπραξία, τότε τη γονική μέριμνα την ασκεί μόνος του ο άλλος γονέας.

Σε περίπτωση διαζυγίου ή ακυρώσεως του γάμου ή διακοπής της συμβιώσεως των γονέων, η άσκηση της γονικής μέριμνας ρυθμίζεται από το δικαστήριο.

Η γονική μέριμνα ανήλικου, που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του ανήκει στη μητέρα του. Σε περίπτωση αναγνώρισεώς του αποκτά δικαίωμα γονικής μέριμνας και ο πατέρας, ο οποίος μπορεί να την ασκήσει μόνο όταν, για λόγους νομικούς ή πραγματικούς, παύσει η γονική μέριμνα της μητέρας.